

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 15. januar 2024

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti
Eva Irgl, predsednica

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE KOMISIJE ZA PETICIJE, ČLOVEKOVE PRAVICE IN ENAKE MOŽNOSTI

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena v povezavi z 32. členom Poslovnika Državnega zbora skliče nujna seja Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti z obravnavo naslednje točke:

»Zagotavljanje ustavne pravice do varnosti in zasebnosti - varnostna problematika v občini Šentjernej in drugih delih jugovzhodne Slovenije«.

Obrazložitev:

I.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke (v nadaljevanju PS SDS) smo prejeli pismo zaskrbljenih občanov občine Šentjernej v zvezi s pogostimi varnostnimi tveganji in zmanjšanjem kvalitete življenja v občini ter njeni okolici. Omenjena problematika se ne nanaša samo na občino Šentjernej temveč tudi na več drugih dolenjskih občin, ki se vsakodnevno soočajo s podobnimi težavami. Prebivalci teh občin na različne načine izražajo zaskrbljenost glede naraščajoče stopnje kriminala in nasilja, vključno s šolskim okoljem, kjer so priča primerom nasilja, ki ga izvajajo Romi. Poleg tega opozarjajo na težave pri izobraževanju romskih otrok. Otroci iz romskih družin pogosto izostajajo od pouka in posledično v znanju zaostajajo za svojimi vrstniki kar velikokrat vodi v fizično dominacijo v razredu ter posledično v izsiljevanje in pretepe. Mnogi med njimi šolo opustijo, kar pa posledično povečuje njihovo tveganje za brezposelnost, socialno revščino in vključevanje v kriminalne aktivnosti. Romski otroci, kljub možnosti obiskovanja sodobnega vrtca v Šentjerneju, tega ne izkoristijo, čeprav občina in država vrtec za brezposelne v celoti financirata.

Občani izpostavljajo tudi težave pri varovanju pridelkov s polj ter krajo živine in prašičev, kar predstavlja resno grožnjo kmetijskemu sektorju. V zadnjih letih se je populacija Romov izrazito povečala, predvsem zaradi pogostega rojevanja otrok v zgodnji mladosti, kar se kaže tudi v primeru dvanajstletne nosečnice. Občani več

dolenjskih občin so zaskrbljeni tudi glede varnosti, . Kmetje zlasti izražajo skrb zaradi ogrožanja njihovega premoženja. Razmere so napredovale do te mere, da nekateri posamezniki nočejo javno spregovoriti o težavah, saj se bojijo maščevanja v obliki požigov ali uničevanja njihove lastnine in polj s strani Romov. V omenjenih občinah se pogosto pojavljajo številna kazniva dejanja, vključno s krajo, prekrški zoper javni red in mir, prometni prekrški....

II.

V letu 2023 je skupina 11 županov in županov občin iz jugovzhodne Slovenije in Posavja v Državni zbor Republike Slovenije s podpisi 31.500 volivcev vložila sveženj štirih zakonov, katerih namen je ureditev razmer otrok in mladine iz težavnih socialnih okolij, tudi romskih. Poslanci vladajoče koalicije so na 19. redni seji Odbora za delo, družino, socialne zadeve, in invalide, ki je potekala 4. 10. 2023, zavrnil predlog novele Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih ter predlog novele Zakona o socialnovarstvenih prejemkih. Podprt je bil le predlog novele Zakona o urejanju trga dela, pa še v tem primeru so bili s sprejetimi sedmimi dopolnili črtani vsebinski člani in je predlog zakona tako izgubil prvotni namen. Prav tako so poslanci vladajoče koalicije na 9. redni seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je potekala 4. 10. 2023, zavrnil predlog novele Zakona o voznikih.

Župani so takšno odločitev koalicijskih poslancev sprejeli z obžalovanjem. Ocenili, so, da gre za veliko zamujeno priložnost, saj pri predlaganem paketu ni šlo za zahtevo 11 občin, ampak za zahtevo prebivalcev jugovzhodne Slovenije in Posavja, ki se na področjih, ki so jih naslovile omenjene novele zakonov, dejansko srečujejo z velikimi izzivi. Kočevski župan Vladimir Prebilič je za medije pojasnil tudi, da so se ob pripravi zakonov z vlado strinjali, da je treba omenjena vprašanja reševati. Ko so predloge pripravili, pa podpore s strani vlade ni bilo več. Novomeški župan Gregor Macedoni je v intervjuju za Reporter pojasnil cilj predlaganih zakonov: »Najprej bi poudaril, kaj je cilj teh predlogov. Predvsem to, da otroci obiskujejo in tudi zaključijo osnovno šolo (v letih od 2017 do 2021 je osnovno šolo v mestni občini Novo mesto uspešno končalo le 28 romskih otrok, v prvi razred jih je bilo v tem času skupaj vpisanih 439, op.p.). Želimo povezati to nalogo staršev tudi z nekaterimi pravicami, ki jih imajo iz socialne ali družinske politike. Predloge smo pripravili res skrbno. Nikomur se ne bi jemala nujna sredstva za življenje iz naslova denarne socialne pomoči in otroških dodatkov, ki so osnovni minimum za preživljanje. Vendar predlagamo določene posledice, ki jih nosijo starši, če ne pošiljajo otrok v osnovno šolo, kaj je njihova pravica, a hkrati dolžnost. Osnovna vrednota mora biti izobraževanje in zaključevanje vsaj osnovne šole. Glavni ukrep je, da se denarna socialna pomoč in otroški dodatki ob nepošiljanju otrok v šolo avtomatično izplačujejo v naravi (boni za hrano, naročilnice, plačila računov) in ne več v denarju. Prav tako se to zgodi, če ima oseba dolg do javnih institucij, javnih gospodarskih služb, do finančne uprave ali lokalne skupnosti (problem neplačevanja glob, položnic za vodo, elektriko, komunalno..., op.p.). S tem bi povezali pravice, ki jih ima vsak državljan iz naslova socialne družinske politike z minimumom odgovornosti, ki se od vseh državljanov pričakuje. Poudarjam, da bi seveda ta zakonodaja veljala za vse državljane, ne le za določeno skupino. Velja dodati, da izvršba na socialne transferje ni dovoljena. Kaj se nam zdaj dogaja: opraviti moramo tudi z večdesetkratnimi prekrškovnimi povratniki (prekrški zoper javni red in mir, prometni prekrški, prekrški za kurjenje v naravnem okolju..., op.p.). Imamo tudi primere, ko nekdo po 50-in večkratnih prekrških ob enem od posredovanj policije do invalidnosti poškoduje policista.«

Poudariti želimo tudi, da je bil na 19. redni seji Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je potekala 4. oktobra 2023, sprejet sklep, ki ga Vlada RS do danes še ni realizirala. Sklep zahteva, da Vlada Republike Slovenije do konca leta

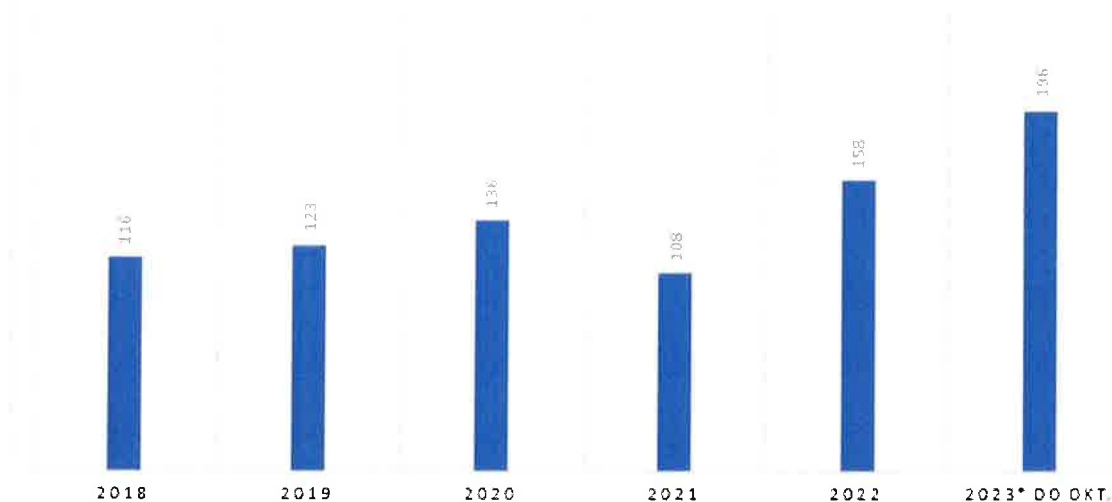
2023 pripravi zakonodajne spremembe, ki bodo ustrezno in učinkovito naslovile romsko problematiko, zlasti z vidika vključevanja Romov v družbo in krepitev družbene odgovornosti posameznika.

O varnostni problematiki v občini Šentjernej ter njeni okolici so spregovorili tudi na občinski seji, kjer so svetniki z županom Jožetom Simončičem na čelu izrazili veliko razočaranje zaradi nesprejetja štirih zakonov. Na seji so bili prisotni direktor Policijske uprave Novo mesto, gospod Igor Juršič in načelnica Policijske postaje Šentjernej, gospa Tamara Bizjak, ki sta dejala, da je varnostna situacija v občini izrazito kritična in da imajo v veliko primerih zvezane roke pri izvajanju svojih nalog.

Šentjernejski župan je izrazil zaskrbljenost zaradi izkušenj občanov, ki se počutijo vse manj varne. Opozoril je na naraščajoče število kriminalnih dejanj in nezadovoljstvo z obravnavo s strani policije. Po poročanju medijev je bil župan odločen in jasen: »Strah me je, da smo vsi izgubili upanje, da se da kaj narediti. Ljudje nimajo več občutka varnosti in občutka, da bo nekdo nekaj rešil. Izmed vseh organov, ki se ukvarjajo z romsko problematiko, je najboljša gotovo policija. A skoraj vsi organi – še CSD, tožilstvo, sodišča idr. – so se pod pritiskom dojemanja Romov, češ da so manjšina in ogrožena skupina, da so reveži, ki dobivajo socialno podporo in nimajo lastnine itn., popustili in se prilagodili temu razmišljanju. Nihče Romom nič ne more, čeprav zanje ne veljajo pravila in zakoni kot za vse druge. Nismo vsi enaki – ne po plačevanju davkov, ne po plačevanju kazni, ne po obiskovanju šole ali službe. Zame je uganka, zakaj v parlamentu poslanci ne morejo dvigniti rok za preprosto in dokazano koristno zadevo, da morajo otroci hoditi v šolo. Kdo je lahko proti temu in zakaj? Zadaj mora biti nekaj velikega,« je dejal.

Po poročanju medijev so policisti PP Šentjernej v letu 2023 do meseca novembra obravnavali 196 kaznivih dejanj, kar je precej več kot v preteklih letih. Leta 2022 je bilo na območju PP Šentjernej kaznivih dejanj 158, leta 2021 108, leta 2020 136, v predkoronskih letih pa 123 in 116 (2019 in 2018). Največ kaznivih dejanj letos je bilo premoženjskih (161), se pravi tatvin, velikih tatvin in poškodovanja tujih stvari. Policisti so sicer poudarili, da so veseli, da so ljudje začeli upoštevati pozive Policije in za razliko od prejšnjih let prijavljajo tudi male tatvine.

ŠTEVILO KAZNIVIH DEJANJ NA OBMOČJU PP ŠENTJERNEJ (2018-2023)

III.

V luči navedenega in ob dejstvu, da imajo krajanj ustavno pravico do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen Ustave RS) ter pravice do zasebnosti ter osebnostnih pravic (35. člen Ustave RS) pričakujemo od Vlade Republike Slovenije odločnejše ukrepanje pri reševanju romske problematike z vidika zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednje sklepe:

1. Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti poziva Vlado Republike Slovenije, da v roku enega meseca pripravi podrobno poročilo o dosedanjem delu Medresorske delovne skupine za obravnavo romske problematike, ki je bila ustanovljena leta 2022.

2. Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti poziva Vlado Republike Slovenije, da v roku enega meseca seznanj Komisijo z načrtom aktivnosti Medresorske delovne skupine za obravnavo romske problematike za leto 2024.

3. Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti poziva Vlado Republike Slovenije, da realizira sklep Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je bil sprejet na 19. seji Odbora, da Vlada Republike Slovenije do konca leta 2023 pripravi zakonodajne spremembe, ki bodo ustrezno in učinkovito naslovile romsko problematiko, zlasti z vidika vključevanja Romov v družbo in krepitev družbene odgovornosti posameznika.

V imenu predlagateljev bo zahtevo za sklic nujne seje Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti predstavila poslanka Anja Bah Žibert.

Predlagatelji nujne seje Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti predlagamo, da na sejo odbora povabite:

- predsednika Vlade Republike Slovenije, dr. Roberta Goloba,
- ministra za notranje zadeve, Boštjana Poklukarja,
- v.d. direktorja Urada Vlade RS za narodnosti, Roka Petjeta,
- župane občin Šentjernej, Krško, Novo mesto, Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Ribnica, Semič, Škocjan in Trebnje,
- varuha človekovih pravic, Petra Svetino,
- nekdanjega direktorja Urada za narodnosti, mag. Stanka Baluha, predsednika Forumu romskih svetnikov, Darka Rudaša,
- predsednika Zveze Romov Slovenije, Jožeka Horvata Muca,
- Zvezo Romov za Dolenjsko,
- občinskega svetnika v Šentjernej, Aleša Trbanca.

Priloge – dostopne na:

- <https://www.domovina.je/tezave-z-romi-v-sentjernej-vrag-je-vzel-salo>
- https://www.domovina.je/golobova-vlada-noce-podpreti-dolenjskih-zupanov-pri-resevanju-romske-problematike-prebilic-vlada-odgovornost-prevzema-nase?open_comments=1

- <https://prava.si/post/608113/peklenski-teror-romske-otrocadi-na-os-sentjernei>

Dodatna priloga:

- Pismo zaskrbljenih občanov

Jelka Godec
Vodja poslanske skupine SDS

Pismo zaskrbljenih občanov
Vinko Stopar za: gp

1 attachment

Iniciativa_romi.docx

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	11-01-2024
Šifra:	009-04/24-111
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	11. 01. 2024 09:05
Kratice:	

Spoštovani,

Zaradi pereče in čedalje slabše varnostne situacije v zvezi s sobivanjem z Romi, na Vas naslavljamo pismo z povzetkom dogajanj v zadnjem času.

Med občani se je oblikovala iniciativa, ki želi izpostaviti to zaskrbljujoče stanje in pričakuje od zakonodajalcev, da nas obravnava kot enakopravne državljane in zagotovi primerne ukrepe.

Službe DZ prosimo, da naše pismo predstavi vsem poslanskim skupinam v državnem zboru.

Lep pozdrav in vse dobro.

Inciativa:
" ZA VARNO ŠENTJERNEJSKO DOLINO "

Šentjernej, 6.12. 2023

Spoštovani,

Občanke in občani občine Šentjernej, njene širše okolice in tudi nekaterih drugih občin JV Slovenije s prizadetostjo izražamo zaskrbljenost v zvezi z neljubimi dogodki, ki vplivajo na kvaliteto življenja občank in občanov v teh delih Slovenije.

V tem kontekstu želimo izpostaviti naraščajoč pojav ilegalnih migrantov, ki ponoči v večjem številu (med 15 in 20 moških) prečkajo naše vasi, s trkanjem na vrata pa motijo spanec prebivalcev.

Največji izziv za prebivalce občine Šentjernej, njene okolice in drugih občin pa predstavljajo Romi, ki s svojimi vsakodnevnimi kriminalnimi dejanji kršijo ustavno pravico do osebnega dostojanstva in varnosti občank in občanov. Vsakodnevno se srečujemo tudi z nasiljem v šolah, kjer romski otroci pogosto zaostajajo za svojimi vrstniki, kar vodi v fizično nadlegovanje, pretepe in odtujitve premoženja.

Poleg tega smo priča kraji pridelkov s polj ter živine in prašičev. Posebej bi radi izpostavili incident v vasi Roje, kjer so Romi poskušali zažgati žito, naslednji dan pa so zažgali slamo na požetem polju. Tudi streljanje zanje ni nič neobičajnega, kar lahko pripelje do tragedije. Romi pri svojih praznovanjih pogosto uporabljajo tudi različna pirotehnična sredstva ter avtomatsko orožje.

Naj izpostavimo zadnji dogodek 20.12.2024 v gostilni na Hipodromu v Šentjerneju blizu romskega naselja. Pet občanov iz dveh vasi je nič slabega sluteč po delu šla na pijačo v gostilno. Kmalu zatem vstopi v gostilno nekaj mlajših romov in začne s provokacijami (verbalno in metanjem manjših predmetov). Skupina okrog petnajstih Romov pa je bila zunaj v pripravljenosti. Pri tem so nekateri prisotni skakali po avtomobilih in jih kar nekaj do dobra poškodovali. Eden izmet občanov je vprašal kaj hočejo ?? Takrat pa je se v prostor vsulo vsaj še deset odraslih romov opremljenih z kovinskimi palicami in steklenicami. Začel se je splošni pretep, ki se je končal zelo slabo za pet fantov. Vsi so pristali v bolnišnici, trije odpeljani z rešilnim vozilom, dva z osebnim avtom. Naj naštejem poškodbe: Eden nezavesten – poškodbe zaradi udarca s steklenico, eden porezan po obrazu z razbito steklenico, eden z razbitim licem in poškodovanim očesom, eden s poškodovanim obrazom (buške po glavi, pretres možganov) in eden s težjo poškodbo roke zaradi udarca s stolom. Policija pa išče krivce in nemočna tava v temi...

Izpostaviti želimo tudi ogrožanje prometne varnosti zaradi vožnje brez veljavnega vozniškega dovoljenja in nepravilne uporabe varnostnih pasov, vključno s prevozom otrok na sprednjih sedežih.

Glede na zaskrbljujoče stanje v zvezi s sobivanjem med občankami in občani ter romsko skupnostjo v teh geografskih območjih Slovenije, vas vljudno pozivamo, da se problematike lotite tudi na ravni Državnega zbora Republike Slovenije. Zgolj sprejemanje letnih poročil o položaju romske skupnosti, ne zadostuje.

Razočarani smo tudi nad strankami koalicije, ki so nasprotovale sprejemu zakonov, ki so jih vložili župani JV Slovenije s podpisi ljudi, ki živimo v teh okoljih. Upamo, da boste našli in sprejeli primerne ukrepe, ki bodo zagotovili uresničevanje ustavno zagotovljene pravice do osebnega dostojanstva in varnosti vseh državljanek in državljanov, ne glede na njihovo etično pripadnost.

Zahvaljujemo se vam za vaš trud in vas lepo pozdravljamo.

Iniciativa
»ZA VARNO ŠENTJERNEJSKO DOLINO«

